

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 6 • 4.8.2023

**Hiippakuntajuhla
Turussa s. 2**

**Hautoja ja hajoamisen
torjuntaa s. 8**

Toisten kunnioittamisesta

Maailmaan mahtuu paljon puhetta ja monia erilaisia ajatuksia. Jokaisella meistä on mielipiteitä ja vakaumukseemme pohjautuvia arvoja, jotka saattavat jostakin toisesta tuntua tyhmiltä tai vääriltä tai jopa vastenmielisiltä ja loukkaavilta. Mikään poliisi maailmassa ei kuitenkaan pysty tätä mielipiteiden kirjoa hävittämään. George Orwellin romaani *Vuonna 1984 (Nineteen-Eighty-Four)* kertoo hyvin, minkälaista elämä sellaisessa todellisuudessa olisi; vastaavasti muistot Suomen omasta lähihistoriasta, suomettumisen ajasta, ovat vahvasti läsnä vielä tänäkin päivänä.

Toisaalta mielipide-eroihin ei pidä suhtautua välinpitämättömästi. On selvää, että rasistinen ajattelu ja ihmisten tai kansanryhmien eriarvoinen kohtelu on väärin. Me voimme ja meidän pitää yhteisönä edellyttää, että jokaisen ihmisen perustavanlaatuisia arvokkuutta kunnioitetaan täysin riippumatta hänen taustastaan, sukupuolestaan, uskonnostaan, sukupuolisuudestaan ja monista muistakin ominaisuuksistaan.

Jokainen ihminen on myös lähimmäinen, Jumalan kuvaksi ja kaltaisuuteen luotu, Kristuksen veli tai sisar. Rakkautemme, välittämistemme ja huolenpitoimme pitäisi yltää myös Jumalan ja itsemme ulkopuolelle, lähimmäisiimme. Ei vain niihin, joita aktiivisesti rakastamme, vaan jokaiseen kansakulkijaan. Ei välttämättä aina samalla tavalla, mutta edes niin, että etsisimme heidän parastaan, että toivoisimme heille hyvää ja jopa yrittäisimme edistää sitä. Erilaisuus ja erimielisyys on todellista rakkautta, koska sitä kohdatessamme oma ihmisyytemme asetetaan joka kerran todelliseen puntariin.

Siksi ei voi kuin kauhistella viime aikojen keskustelua Suomessa. Ei keskustella niinkään asioista, vaan hyökätään ihmistä vastaan, ei kuunnella sitä, mitä sanotaan, vaan syyllistetään ja syytetään, ei yritetä ymmärtää, vaan vastustetaan periaatteen vuoksi, ei anneta anteeksi tai edes uutta mahdollisuutta, vaan hyljeksitään ja työnnetään pois. Pelkkää vastakkainasettelua ja negatiivisuutta!

Tämä ei ole poliittinen kannanotto vaan puhtaasti inhimillinen. Toimiakseen, itse asiassa voidakseen ylipäänsä olla olemassa, ihmisyyhteisö tarvitsee sitä, että me nousemme erilaisuutemme yläpuolelle ja toimimme yhdessä riippumatta siitä, että emme joka asiassa ajattele täysin samalla tavalla. Me emme elä mustavalkoisessa vaan sävyjä täynnä olevassa maailmassa. Inhimillinen yhteistyö edellyttää sitä, että me näemme jokaisen lähimmäisemme arvokkaana ihmisyyksilönä ja kunnioitamme hänen toiveitaan niin kuin haluamme omiammekin kunnioitettavan.

Tämä kunnioituksen puute on joskus teoreettista, joskus käytännöllistä. Ruotsin ja Tanskan viimeaikaiset tapahtumat Koraanin häpäisemisineen ovat huolestuttavia ja täysin tuomittavia esimerkkejä tästä. On aika opetella keskustelemaan toisia kunnioittaen. On aika oppia kunnioittamaan toisia.

M. Tervaportti

Hiippakuntajuhla Turussa Stiftsfest i Åbo Diocesan feast in Turku lauantaina 19.8.2023

Ohjelma

Emerituspiispa Teemu Sipon SCJ viettämä pyhä messu alkaa Turun tuomiokirkossa klo 11.

Messun jälkeen noin klo 13 on lounas seurakuntayhtymän talossa osoitteessa Eerikinkatu 3. Lounas maksaa 5 euroa.

Neitsyt Marian hartaus lähtee kulkueena kohti Koroistenniemeä Maarian kirkolta osoitteesta Maunu Tavastin katu 2 noin klo 15.

Ilmoittaudu mahdollisia yhteiskuljetuksia, osallistujamäärää ja lounasta varten omaan seurakuntaan.

Program

Kl 11 heliga mässan i Åbo domkyrka.

Kl 13 lunch i församlingshus på Eerikinkatu 3.

Lunch kostar 5 euro.

Kl 15 Maria-andakt och procession från Maria-kyrkan vid Maunu Tavastin katu 2 till Korois.

Anmäl dig i din egen församling.

Programme

11 a.m. Holy Mass in the Turku Cathedral.

1 p.m. lunch in the parish union building on Eerikinkatu 3. Price 5 eur.

3 p.m. Marian prayer and procession from Maaria church at Maunu Tavastin katu 2 to Koroinen.

Register in your own parish.

Tervetuloa! Välkommen! Welcome!

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2023
86. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

AD Petri Kovács

Ilmestyminen 2023

No	DL	ilm.	vko
1	6.1.	20.1.	3
2P	3.2.	17.2.	7
3	10.3.	24.3.	12
4	14.4.	28.4.	17
5P	26.5.	9.6.	23
6	21.7.	4.8.	31
7P	25.8.	8.9.	36
8	22.9.	6.10.	40
9	27.10.	10.11.	45
10P	1.12.	15.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2023, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 045 7837 1087

E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2023, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Utkommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka

Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavin saarna maailman
isovanhempien ja vanhusten
päivänä
- 8 Hautoja ja hajoamisen
torjuntaa
- 10 Iuditin kirja vanhan ja uuden
taiteessa
- 13 Saksan Bonifatiuswerkin
kokonaistuki kasvoi
- 14 Gud är kärlek
- 15 LUKIJOILTA
Eikö millään ole enää rajoja?
- 16 Eutanasian mukanaan tuomia
ongelmia vähätellään
- 16 Johdantokurssi 2023-2024
Helsingissä
- 17 Caritas-kuulumisia
- 18 Ilmoitukset
- 19 Seurakunnat ja ohjelmat
- 22 Kirkon suloisesti kaikuva ääni

Kannen kuva:

UUTISIA

”Individualismin ja itsekkyyden voittaminen auttaa meitä rakentamaan inhimillisempää ja veljellisempää maailmaa.”

– Paavin sanat s. 6

Emerituspiispa Teemu palasi Suomeen

Emerituspiispa Teemu Sippo SCJ on palannut Suomeen. Piispa Sippo muutti keväällä kokeilumielessä vanhaan opiskelukaupunkiinsa, lounaissaksalaiseen Freiburgiin, mutta ei sanojensa mukaan löytänyt sieltä tarpeeksi tekemistä. Tästä syystä hän teki päätöksen palata Suomeen. Piispa on kesän ajan asunut väliaikaisesti piispantalossa, kunnes hänelle löydetään sopiva asunto.

KATT

Uskonopin viraston prefekti vaihtui

Pyhän istuimen lehdistöosasto ilmoitti heinäkuun alussa, että paavi Franciscus on päättänyt, että Uskonopin viraston prefektin, kardinaali Luis Francisco Ladaria Ferrerin SJ toimikausi viraston johdossa päättyy ja hänen seuraajakseen on nimitetty argentiinalaisen La Platan arkkipiispa Victor Manuel Fernández. Nimitys astuu voimaan syyskuun puolivälissä.

Arkkipiispa Fernández on syntynyt 18.7.1962. Hänet on vihitty papiksi 15.8.1986 ja piispaksi 15.6.2013. Hän on teologian lisensiaatti Rooman paavillisesta Gregoriana-yliopistosta ja teologian tohtori Buenos Airesin teologisesta tiedekunnasta. Hän oli Argentiinan paavillisen katolisen yliopiston rehtori vuosina 2009–2018. Hän on julkaissut yli 300 kirjaa ja tieteellisiä artikkelia.

KATT / VIS

Kuva: @Tuchofernandez

Katolisen kirjakaupan kirja-ale elosyyskuussa

Tutustu kirkon opetukseen – Katolisen kirjakaupan kirja-alella nyt esim. paavien kierto- ja kehotuskirjeet 5 eur/kpl ja paljon muita kirjoja. Tervetuloa tutustumaan!

Katso ilmoitus sivulla 7 tai klikkaa suoraan verkkokauppaan: katolinenkirjakauppa.net

Paavi nimittää 21 uutta kardinaalia

Paavi Franciscus ilmoitti heinäkuussa, että hän nimittää syyskuun 30. päivänä pidettävässä konsistorissa 21 uutta kardinaalia. Ohessa luettelo nimityksen saaneista:

- arkkipiispa Robert Francis Prevost, piispojen viraston prefekti (Yhdysvallat)
- arkkipiispa Víctor Manuel Fernández, uskonopin viraston prefekti (Argentiina)
- arkkipiispa Christophe Pierre, Apostolinen nuntius Yhdysvalloissa (Ranska)
- patriarkka Pierbattista Pizzaballa, Jerusalemin latinalainen patriarkka (Italia)
- arkkipiispa Emil Paul Tscherrig, apostolinen nuntius Italiassa (Sveitsi)
- piispa Stephen Chow Sau-yan SJ, Hong Kongin piispa (Kiina)
- arkkipiispa José Cobo Cano, Madridin arkkipiispa (Espanja)
- arkkipiispa Stephen Brislin, Kapkaupungin arkkipiispa (Etelä-Afrikka)
- arkkipiispa Claudio Gugerotti, idän kirkkojen viraston prefekti (Italia)
- arkkipiispa Ángel Sixto Rossi, Córdobaan arkkipiispa (Argentiina)
- arkkipiispa Luis Rueda Aparicio, Bogotáan arkkipiispa (Kolumbia)
- arkkipiispa Grzegorz Ryś, Lodzin arkkipiispa (Puola)
- arkkipiispa Stephen Ameyu Martin Mulla, Juban arkkipiispa (Etelä-Sudan)
- arkkipiispa Protase Rugambwa, Taboran koadjuuttoriarkkipiispa (Tansania)
- piispa Sebastian Francis, Penangin piispa (Malesia)
- piispa François-Xavier Bustillo, Ajaccion piispa (Ranska)
- piispa Américo Emanuel Alves Aguiar, Lissabonin apulaispiispa (Portugali)
- isä Ángel Fernández Artime, salesiaanien sääntökunnan suurrehtori (Espanja)

Joukossa on myös kolme yli 80-vuotiasta, jotka eivät siten ole enää oikeutettuja äänestämään mahdollisessa tulevassa konklaavissa:

- arkkipiispa Agostino Marchetto, apostolinen nuntius (Italia)
- arkkipiispa Diego Rafael Padrón Sánchez, Cumanán emeritusarkkipiispa (Venezuela)
- isä Luis Pascual Dri, OFM Cap, Pompeijin Neitsyt Marian pyhäkön rippi-isä Buenos Airesissa (Argentiina)

Virkaanastumisensa jälkeen vuonna 2013 paavi Franciscus on nimittänyt 121 uutta kardinaalia 66 eri maasta. Konsistoreja on hänen aikanaan pidetty kahdeksan.

Edellisen, elokuussa 2022 pidetyn konsistorin jälkeen 10 kardinaalikollegion jäsentä on täyttänyt 80 vuotta. Tämän vuoden kuluessa vielä seitsemän kardinaalia saavuttaa tuon iän.

Syyskuun konsistorin alla mahdollisessa pavinvaalissa äänioikeutettuja kardinaaleja on 121, joista 81 eli kaksi kolmasosaa on paavi Francisuksen nimittämisiä.

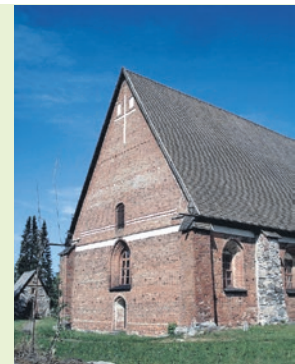
KATT / VIS

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päivittäin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla.

Hiippakunnan talousneuvosto

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään lauantaina **23. syyskuuta 2023** katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Bussi Hattulaan lähtee klo 11.30 Pyhän Henrikin katedraalin edestä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 14.00. Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan noin klo 17.

Edestakainen matka maksaa **30 €** ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan 09-637853 tai henrik@katolinen.fi.

*Pyhiinvaelluksen järjestävät
Maallikkodominikaanit ja
Academicum Catholicum*

6.8. kirkkovuoden 18. sunnuntai – Herran kirkastuminen, juhla (II)

1L Dan. 7:9-10, 13-14
Ps. 97:1-2, 5-6, 9. – 1a+9a
2L 2. Piet. 1:16-19
Ev. Matt. 17:1-9

13.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L 1. Kun. 19:9a, 11-13a
Ps. 85:9ab+10, 11-12, 13-14. – 8
2L Room. 9:1-5
Ev. Matt. 14:22-33

15.8. tiistai, Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhän messu

1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. – 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

20.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)

1L Jes. 56:1, 6-7
Ps. 67:2-3, 5, 6+8. – 4
2L Room. 11:13-15, 29-32
Ev. Matt. 15:21-28

27.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)

1L Jes. 22:19-23
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 6+8bc. – 8bc
2L Room. 11:33-36
Ev. Matt. 16:13-20

3.9. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)

1L Jer. 20:7-9
Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 8-9. – 2b
2L Room. 12:1-2
Ev. Matt. 16:21-27

10.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Hes. 33:7-9
Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. – 7d-8a
2L Room. 13:8-10
Ev. Matt. 18:15-20

17.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L Sir. 27:30 - 28:7
Ps. 103:1-2, 3-4, 9-10, 11-12. – 8
2L Room. 14:7-9
Ev. Matt. 18:21-35

Rukous

Kaikkivaltias Jumala,

laupudessasi Neitsyt Mariaa kohtaan

sinä annoit hänelle sen armon,

että hänestä tuli ainoan Poikasi äiti,

ja kruunasit hänet taivaaseen ottamisen

kunnialla. Hänen esirukoustensa tähden

täytyä armollasi meidät, jotka olet tehnyt

osallisiksi pelastussuunnitelmastasi.

– Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, päivän rukous

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2023 rukouksen apostolaatin palsta

Me katolilaiset uskomme, että ehtoollisleipä ja -viini muuttuvat substantiaalisesti Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. Tämä tarkoittaa, että Kristuksen ruumis ja veri ovat todella läsnä ehtoollisaineissa, leivässä ja viinissä. Tämä uskon salaisuus on samalla kertaa tärkeä ja vaikea, mutta jos hyväksymme nöyrästi, että Jumala haluaa olla niin läheisesti kanssamme, me myös suurella kunnioituksella ja ilolla yritämme ymmärtää tätä salaisuutta.

Usko on ihmisen teko Jumalan edessä. Usko koskettaa koko ihmistä, hänen mieltään, tahtoaan ja sydäntään. Usko on kokemusta elävästä, henkilökohtaisesta, todellisesta Jumalasta. Kristuksen kautta Jumala kohtaa ihmisen henkilökohtaisesti. Hän käy sisälle elämäni, hän puhuu minulle ja kuuntelee, mitä minä haluan sanoa.

Me tiedämme, että Jeesus on läsnä eukaristiassa, mutta mitä se meille merkitsee. Esimerkiksi muistanko, että kirkossa Jeesus on aina läsnä tabernaakkelissa. Kunnioitanko häntä astuessani kirkkoon? Muistanko säilyttää hiljaisuuden, niin etten myöskään häiritse muita? Kun menen kommuuniolle, otanko vastaan Jeesuksen ruumiin ja veren kunnioittavasti ja arvokkaasti?

Muistanko, että eukaristia on niin tärkeä tapaaminen Jumalan kanssa, etten tule messuun myöhässä.

Ja tärkein kysymys on, muistanko ripittäytyä, koska parannuksen sakramentti auttaa minua avautumaan suuremmalle armolle ja vastaanottamaan Jeesuksen arvokkaasti. Jos kunnioitamme ja rakastamme jotakuta, emme tee sitä vain sanoin, vaan myös toimemme ja käyttäytymisemme todistavat siitä.

Me uskomme, että sydämessämme asuu elävä Jumala ja joka päivä me ikään kuin kannamme häntä kulkueen taivoin ja viemme Jumalan sinne, missä ihmiset ovat unohtaneet hänet.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu

- Rukoilemme, että Maailman nuortenpäivä Lissabonissa auttaisi nuoria lähtemään liikkeelle ja todistamaan evankeliumista omassa elämässään.

Augusti

- Vi ber att världsungdomsdagarna i Lissabon kan hjälpa de unga att leva och vittna om Evangeliet.

Syyskuu

- Rukoilemme niiden puolesta, jotka yhteiskunnassa elävät syrjäytyneinä epäinhimillisissä olosuhteissa, jotta instituutiot eivät unohtaisi heitä eikä heitä pidettäisi merkityksettöminä.

September

- Vi ber att de som lever i samhällets utkanter under omänskliga förhållanden, inte anses mindre viktiga och inte blir förbisedda av samhällets institutioner.

Vatican Media

Paavin saarna maailman isovanhempien ja vanhusten päivänä

Älkäämme unohtako isovanhempia ja vanhuksia

Pietarinkirkossa kirkkovuoden tavallisen ajan 16. sunnuntaina 23.7.2023

Jeesus käyttää vertauksia puhuakseen meille Jumalan valtakunnasta. Hän kertoo yksinkertaisia tarinoita, jotka tavoittavat kuulijan sydämen. Tuo vertauskuvia täynnä oleva kieli muistuttaa sitä, kuinka isovanhemmat usein puhuvat lapsenlapsille, ehkä näiden istuessa sylissä: näin he välittävät tärkeää elämäntietoa. Ajatellen isovanhempia ja vanhuksia, joiden juuria nuoremmat tarvitsevat kasvaakseen aikuisiksi, haluan lukea uudelleen tämän päivän evankeliumin kolme kertomusta lähtökohtana niitä yhdistävä asia: yhdessä kasvaminen.

ENSIMMÄISESSÄ VERTAUKSESSA vehnä ja rikkavilja kasvavat yhdessä samassa pellossa (vrt. Matt. 13:24–30). Tuo vertauskuva auttaa katsomaan tilannetta realistisesti: ihmisten historiassa ja jokaisen elämässä sekoittuvat valot ja varjot, rakkaus ja itsekkyyks. Hyvä ja paha ovat kietoutuneet toisiinsa niin että näyttävät erottamattomilta. Realistinen lähestymistapa auttaa katsomaan historiaa ilman ideologioita, ilman hyödyttömiä optimismeja tai haitallista pessimismie. Kristitty, jota Jumalan toivo innoittaa, ei ole pessimisti, mutta ei myöskään naiivi satumailmassa eläjä, joka teeskentelee ettei näe pahaa ja väittää kaiken olevan hyvin. Ei, kristitty on realisti: hän tietää, että maailmassa on vehnä ja rikkaviljaa, ja katsoo sisimpäänsä tunnustaen, että paha ei tule vain "ulkoa", että syy ei ole aina muiden, että ei tarvitse "keksiä" vihollisia, joita vas-

taan taistella välttääkseen näkemästä itseään. Hän tajuaa, että paha tulee sisältä, sisäisestä taistelusta, jota me kaikki käymme.

Vertaus asettaa meille kysymyksen: kun näemme, että maailmassa vehnä ja rikkavilja elävät yhdessä, mitä meidän on tehtävä? Miten on toimittava? Kertomuksessa työmiehet halusivat kitkeä rikkaviljan heti (vrt. j. 28). Asenteen taustalla on hyvä aikomus, mutta se on impulsiivinen, jopa aggressiivinen. Siinä luullaan, että pahan voi kitkeä pois omin voimin ja niin saavutetaan puhtaus. Tuo kiusaus esiintyy usein: "puhdas yhteiskunta", "puhdas kirkko", mutta puhtauden tavoittelussa on vaara olla kärsimättömiä, jyrkkiä, jopa väkivaltaisia erehtyneitä kohtaan. Ja niin yhdessä rikkaviljan kanssa kitketään myös vehnä ja estetään ihmisiä kulkemasta eteenpäin, kasvamasta ja muuttumasta. Kuulkaamme sen sijaan mitä

*”Älkäämme unohtako isovanhempia ja vanhuksia:
kuinka monta kertaa heidän syleilynsä on nostanut meidät ylös,
saanut jatkamaan matkaa, antanut tuntea olevamme
rakastettuja, parantanut sisäisesti.”*

Jeesus sanoo: ”Antakaa niiden kasvaa yhdessä elonkorjuuseen” (Matt. 13:30). Kuinka kaunis onkaan Jumalan tapa katsoa, hänen armahtava pedagogiansa, joka kehottaa kärsivällisyyteen toisia kohtaan ja hyväksymään – perheessä, kirkossa ja yhteiskunnassa – heikkouden, viiveet ja rajallisuuden. Ei siksi, että niihin pitäisi vain lannistuneena tyytyä tai puolustella niitä, vaan oppiaksemme toimimaan kunnioittavasti, hoitaen hyvää viljaa hellävaraisesti ja kärsivällisesti. On aina muistettava, että sydämen puhdistuminen ja lopullinen voitto pahasta ovat olennaisesti Jumalan työtä. Meidän on voitettava kiusaus jaotella vehnä ja rikkavilja; meitä kutsutaan ymmärtämään parhaat tavat ja hetket toimia.

Ajattelen vanhuksia ja isovanhempia, joilla on jo pitkä elämänvaellus takanaan. Taaksepäin katsoessa he näkevät paljon kauniita asioita, joissa he ovat onnistuneet, mutta myös tappioita, virheitä, asioita, joita jälkikäteen katsoen eivät tekisi uudestaan. Tänä Herra kuitenkin tarjoaa meille lempeän sanoman, joka kehottaa hyväksymään elämän salaisuuden tynesti ja kärsivällisesti, jättämään tuomion hänelle eikä elämään harmitellen ja katuvin. Ikään kuin hän haluaisi sanoa: ”Katsokaa hyvää vehnäsiementä, joka elämäntienne varrella on noussut oraalle ja kasvanut; antakaa sen kasvaa edelleen, uskoen kaiken minulle, joka aina annan anteeksi: lopulta hyvä on pahaa voimakkaampi.” Vanhuus on siunattua aikaa tämänkin takia: se on sovinnonteon aika, aika katsoa lempeästi valoa, joka on loistanut varjoista huolimatta, toivoen luottavaisina, että Jumalan kylvämä hyvä vehnä voittaa rikkaviljan, jonka paholainen on halunnut tartuttaa sydämeemme.

KATSOKAAMME SITTEN TOISTA vertausta. Jeesus sanoo, että taivasten valtakunta on Jumalan työtä. Hän toimii hiljaisesti historian kuluessa, niin että toiminta vaikuttaa pieneltä ja näkymättömältä kuin pienenpieni sinapinsiemen. Mutta siemenen kasvaessa ”se on puutarhan kasveista suurin. Lopulta se on kuin puu, niin että taivaan linnut tulevat ja pesivät sen oksille” (Matt. 13:32). Sellaista on elämäme, veljet ja sisaret: tulemme maailmaan pieninä, tulemme aikuisiksi ja sitten vanhoiksi. Alussa olemme pieni siemen, sitten toivon ravitsemina toteutamme suunnitelmia ja unelmia; kaunein niistä on olla kuten tuo puu, joka ei elä itseään varten, vaan antaa varjonsa ja pesimapaikan sitä kaipaaville. Tässä vertauksessa kasvavat yhdessä lopulta vanha puu ja pikkulinnut.

Ajattelen isovanhempia: kuinka kauniita ovatkaan nuo kukoistavat puut, joiden suojassa lapset ja lapsenlapset rakentavat ”pesänsä”, oppivat koti-ilmapiiirin ja kokevat hellän syleilyn. Kyse on yhdessä kasvamisesta: viheriöivä puu ja pesää tarvitsevat poikaset, isovanhemmat lasten ja lastenlasten kanssa, vanhuksentunteen nuorempien kanssa. Veljet ja sisaret, tarvitsemme uutta liittoa nuorten ja vanhojen välillä, jotta ne, joilla on pitkä elämäkokemus takanaan, ruokkisivat mahlallaan kasvuvaiheessa olevien toivoa. Tässä hedelmällisessä vuorovaikutuksessa opimme elämän kauneuden, toteutamme veljellistä yhteiskuntaa ja kirkossa mahdollistamme kohtaamisen ja vuoropuhelun tradition ja Hengen uutuuden välillä.

LOPUKSI KOLMAS VERTAUS, jossa kasvavat yhdessä hapate ja jauhot (vrt. Matt. 13:33). Sekoitus saa koko taikinan happanemaan. Jeesus käyttää juuri verbiä ”sekoittaa”. Se muistuttaa taidosta, ’mystiikasta’ ”elää yhdessä, seurustella, kohdata toisemme, pitää käsivarsillamme ja tukea toisiamme” ja ”itsestä lähtemistä liittyäksemme muihin” (apostolinen kehotuskirje Evangeelium gaudium, 87). Individualismin ja itsekkyyden voittaminen auttaa meitä rakentamaan inhimillisempää ja veljellisempää maailmaa. Tänä Jumalan sana kehottaa olemaan valppaina, jotta elämässämme ja perheessämme emme enää syrjäyttäisi vanhuksia. Varokaamme, ettei ruuhkaisista kaupungeistamme tulisi ”yksinäisyyden keskittymiä”. Älköön politiikassa, jonka on huolehdittava heikoimmista, unohteta vanhuksia ja anneta markkinoiden sulkea heitä pois ”tuottamattomina jätteinä”. Älkäämme kiireisinä jähdatko tehokkuus- ja suoritusmyyntejä unohtaen kyvyn hidastaa ja kulkea huonommin askeltavien rinnalla. Sekoittukaamme, kasvakaamme yhdessä.

Veljet ja sisaret, Jumalan sana kehottaa, että emme erottaudu, sulkeudu ja luule pärjäävämmekin; kehottaa kasvamaan yhdessä. Kuunnellaamme toisiamme, käykäämme vuoropuhelua, tukekaamme toisiamme. Älkäämme unohtako isovanhempia ja vanhuksia: kuinka monta kertaa heidän syleilynsä on nostanut meidät ylös, saanut jatkamaan matkaa, antanut tuntea olevamme rakastettuja, parantanut sisäisesti. He ovat uhrautuneet vuoksemme; me emme voi poistaa heitä prioriteettilistaltamme. Veljet ja sisaret, kasvakaamme yhdessä ja kulkekaamme eteenpäin yhdessä: Herra siunatkoon tietämme.

Franciscus

KIRJA-ALE!

Elo-syyskuun kirja-ale

Tutustu paavien opetukseen: paavien kiertokirjeitä ja kehotuskirjeitä ym. 5€/kpl

- Amoris laetitia
- Caritas in veritate
- Catechesi tradendae
- Centesimus annus
- Christifideles laici
- Christus vivit
- Dei Filius
- Deus caritas est
- Dives in misericordia
- Ecclesia de Eucharistia
- Evangelium gaudium
- Evangelium vitae
- Familiaris consortio
- Fides et ratio
- Fratelli tutti
- Gaudete et exultate
- Humanae vitae
- Laudato si'
- Lumen fidei
- Redemptor hominis
- Redemptoris mater
- Rosarium virginis Mariae
- Sacramentum caritatis
- Spe salvi
- Verbum Domini
- Veritatis splendor
- Paavien yhteiskunnallinen opetus

Lisäksi mm.

- Vatikaanin II kirkolliskokous: konstituutiot 10 eur
- Vatikaanin II kirkolliskokous: julistukset ja dekreetit 10 eur
- Finlandia Catholica 10 eur
- Kirkko ja moniarvoinen maailma 8 eur
- Cantemus 15 eur
- Hävinneiden historia 15 eur
- Ordo 2022-2023 3 eur

katolinenkirjakauppa.net

Osnabrückin pohjoismaisilla opintopäivillä tutustuttiin tänä kesänä varsinaisen ohjelman ohessa ”uusiin” hautaamistapoihin, uusiin lähinnä siinä mielessä, että vaikka polttohautaus ei sinänsä ole uusi ilmiö ja vaikka katolinen kirkko ei sen käyttöä suosittelen, se on viime vuosina tullut yhä suosittumaksi myös monien kristittyjen keskuudessa.

Aina mielenkiintoisia aiheita

Osnabrückin teologiset opintopäivät järjestettiin tänä vuonna jo 49. kertaa kesäkuun lopussa. Suomesta mukana olivat **Marko Pitkäniemi**, **Nikodemus Heikman** ja allekirjoittanut. Kaikkiaan Pohjoismaista oli vähän yli 20 osallistujaa, hieman tavallista vähemmän. Toivottavasti ensi vuonna järjestettävälle juhlavuoden opintopäiville löytyykin lisää saksaa puhuvia seurakuntalaisia.

Opintopäivien aiheet ovat aina tarkkaan harkittuja ja luennoitsijat ensiluokkaisia. Tällä kertaa teemana oli ”der große Riss”, hajaannus tai jakautuminen kirkossa ja yhteiskunnassa muutenkin, pääpaino kyllä jälkimmäisessä sekä siinä, minkälaisia ratkaisutapoja me voimme löytää jo vaikka-

Waldfriedhofin kolumbaario.

Hautoja ja hajoamisen torjuntaa

pa Raamatusta. Teema oli hyvin ajankohtainen ja siten myös mielenkiintoinen.

Ongelmien tunnistaminen ja ratkaisujen löytäminen

Trierin yliopiston teologisen tiedekunnan professori **Hans-Georg Gradl** muistutti, että konfliktteja, hajaannusta ja jakautumista nähdään jo Raamatun ensimmäisillä sivuilla. Siinä mielessä Raamattukin on – niin Vanhan kuin Uudenkin testamentin puolella – varsinainen konfliktinratkaisuoapas. Ajatellaanpa vaikka Kainin ja Abelin tarinaa (1. Moos. 4) tai opetuslasten pohdintaa, pitääkö uudet kristityt myös ympärileikata niin kuin juutalaiset (Ap.t. 11).

Haus Ohrbeckin nykyinen johtaja, fransiskaanin-isä **Andreas Brands** OFM ja entinen johtaja, isä **Franz Richard** OFM, nostivat puheenvuorois-

saan esiin, että toimiakseen demokratia näyttää tarvitsevan kristinuskoa. Yhteiskuntateemaa tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden edistämisen kannalta käsittelevät myös Osnabrückin hiippakunnan avio-, perhe-, elämä- ja kasvatusneuvontapalveluiden johtaja, tohtori **Christoph Hutter** ja alankomaalaisen Radboudin yliopiston professori, filosofi **Jean-Pierre Wils**. Heidän ajatuksensa aiheuttivat paljon keskustelua osallistujien keskuudessa eivätkä kaikkein radikaaleimmat esitykset saaneet aina varauksetonta tukea, tosin se tuskin oli tarkoituskaan. Nyky-yhteiskunnan ongelmien ja epätasa-arvoisuuden tilastollinen tarkastelu antaa kuitenkin tärkeää perspektiiviä, jotta voidaan rakentaa parempaa ja oikeudenmukaisempaa tulevaisuutta.

Lopuksi saimme mahdollisuuden myös kuulla paikallista tuomaria **Antonius Fahneria**, joka

esitteli Saksan siviilioikeuden prosesseissa yhä laajemmin käytössä olevaa sovittelumenetelmää (Mediation). Kaikkiin riitoihin se ei toki sovi, mutta silloin kun sovittelun tielle lähdetään – ja nöyrästi analysoidaan osapuolten vaatimukset – päästään usein hyvään lopputulokseen, sellaiseen joka on ratkaisuna myös taloudellisesti paljon laajempaa oikeusprosessia edullisempi.

Kolumbaario – uurnahautausmaa, uurnaholvi

Opintopäivien aikana tehtiin kaksi retkeä, ensimmäinen lähiseudun katolisen Pyhän Joosefin seurakunnan Pyhän perheen kirkkoon, johon oli toistakymmentä vuotta sitten tehty laaja, kirkkosalia reunustava kolumbaario. Sitä oli laajennettu viime vuonna vielä lisärakennuksella, joka kiersi kirkon ulkoseinää arkkitehtonisesti varsin tyylik-

Opintopäivien osallistajat Haus Ohrbeckin pihalla.
Kuva: Anja Sabel.

käällä tavalla. Kolumbaariota vieraille esittelivät seurakunnan diakoni **Harald Niermann** ja sen aikaisempi kirkkoherra, isä **Hermann Hülsmann**, jonka aikana kolumbaario alun perin rakennettiin ja joka on nykyään Hagenin seurakunnan kirkkoherra sekä Osnabrückin ja Hampurin Ansgar-Werkin puheenjohtaja.

Mikä kolumbaario siis oikein on? Se on kirkon yhteydessä oleva uurnahautausmaa, uurnaholvi, jonka nimi juontaa latinan sanasta *columbarium*, kyyhkyslakka. Kolumbaarion seinään haudataan vainajien tuhkauurnat ja niiden eteen asetetaan kyltti, jossa on yksinkertaisesti vain vainajan nimi, syntymä- ja kuolinaika. Tietyin ajan jälkeen, ehkä vuosikymmenen tai kahden, uurnapaikka vapautuu jälleen ja vanha uurnan sisus voidaan haudata pysyvästi isompaan yhteishautaan. Haudattujen nimet jäävät "Kuolleiden kirjaan", joka on luettavissa kolumbaariossa. Pyhän perheen kirkon kolumbaarioon laajennusosineen mahtuu yhteensä vähän yli 2000 uurnaa. Se on tarkoitettu kristityille. On muuten mielenkiintoista huomata, että Helsingin Kallion kirkon alle perustettiin vastaavanlainen "uurnaholvi" jo vuonna 1991.

Toinen retki suuntautui naapurikaupunkiin Hageniin, jonne matkasimme kävellen metsän ja maaseutumaisemien läpi vaeltaen, välillä kaikille avoimen kirsikkalehdon tarjonnasta nauttien. Matkan varrella sijaitsee Waldfriedhofin hautausmaa, jonka yhteyteen oli myös perustettu kaupungin asukkaita varten oma, tunnustukseton kolumbaario. Luonnonkauniilla paikalla sijaitseva vanha rakennus antaa hienot puitteet vainajien muistamiselle.

Huolestuttavaa ja surullista oli kuulla, että Saksassa järjestetään yhä vähemmän kirkollisia hautajaisia. Tuhkaaminen ja uskonnoton hautaaminen on yleistynyt maassa selvästi. Ehkä kyseessä on, niin arveltiin, varsin laajalle levinnyt kirkonvastainen henki monien skandaalien jälkeen, ehkä ympäristötietoisuuden lisääntyminen,

Vaelluksella nautittiin kesäisestä auringonpaisteesta.
Edessä isä Andreas Brands OFM.

Pyhän perheen kirkon kolumbaario.

suoranainen ilmastopaniikki, ehkä vain yleisempi maallistuminen ja yliluonnollisten asioiden etäälle työntäminen. Joka tapauksessa paljon jää puuttumaan kaikesta, jos katse käännetään vain taaksepäin, siihen, mitä vainaja maan päällä sai aikaan, eikä anneta mahdollisuutta kristilliselle toivolle siitä, että kuolemaa seuraa ylösnousemus ja mahdollisuus kaikkien rakkaiden ja Rakkauden itsensä kohtaamiseen kasvoista kasvoihin iankaikkisesti.

Lopuksi

Kiitos Ansgar-Werkin tämänvuotiset pohjoismaiset opintopäivät Osnabrückissä olivat niin sisältönsä kuin puitteittensa puolesta hyvin onnistuneet. Opintopäivien luentoja ja virallisen ohjelman lisäksi on suuresti arvostettavaa se yhteys, jota me katolilaiset eri Pohjoismaista saimme kokea juttellessamme toistemme kanssa ja osallistuessamme yhdessä messuun ja hetkipalvelukseen. Monesti nuo keskustelutuokioiden jatkuvat yli puolen yön ja vielä seuraavana päivänäkin. Vain jakamalla tietoa ja kokemuksia me voimme rakentua ja kasvaa myös kirkkona - myös ratkaista niitä ongelmia ja voittaa jakautumisia, joita ihmisten kesken väijäämättä aina syntyy.

Marko Tervaportti

Juditin kirja ei perustu tositahtumiin. Sitä pidetään mieluummin tiivistelmänä, joka palauttaa mieleen Vanhan testamentin ratkaisevat pelastushistorialliset tapahtumat ja henkilöt.

Juditin kirja vanhan ja uuden taitteessa

R A A M A T T U

Ulkona jyrisee ukkonen rajusti rätisten. Maisema synkkenee. Kohta sataa. Kuivuudesta halkeileva maa janoaa elävöittävää vettä. Naapurimaassa sotajoukot ovat liikkeellä.

Sodan äänet kaikuvat kauas. Luterilainen kevyt menneisyyteni painaa harteitani. Niinpä tartun Juditin kirjaan löytääkseni lohtua. En sitä koskaan luterilaisena lukuutkaan. Se kun ei kuulu siihen kaanoniin. Nyt Äitikirkon sylissä etsiydyn Juditin ääreen.

Kertomuksen päähenkilönä on nainen, nimeltään Judit. Hän oli hurskas ja jumalaapelkäävä, kaunis ja vauras, israelilainen leskivaimo, josta kukaan ei löytänyt pahaa sanottavaa. Hän asui Bait-Ilajassa, jota johtivat kaupungin vanhimmat. Toinen päähenkilö on vihollisinaan kuninkaan Nebukadnessarin ylin sotapäällikkö, Holofernes. Hän oli asemaltaan kuninkaasta seuraava, mahtava sotapäällikkö.

Kertomus etenee näin:

Nebukadnessar halusi koko maailman hallitsijaksi, jumalaksi yli kaikkien muiden. Assyrian kuninkaana hän ryhtyi valtaamaan Meediaa. Nebukadnessar kutsui avukseen myös kaukaisempia läntisen rannikon kansoja, niiden mukana Israelin kansaa. Nämä eivät kuitenkaan piitaneet Nebukadnessarin kutsusta ja lähettivät nöyryytetyt viestintuojat tyhjin käsin pois.

Voitettuaan sodan Meediaa vastaan suurkuningaan asemaan noussut Nebukadnessar lähetti Holoferneen kostamaan lännen kansoille. Sotaveljeydestä kieltäytyneet kansat saivat antautuessaan vangin paikan, kunnes kuningas tulisi jakamaan heille oikeutta. Sitä vastoin kansat, jotka eivät antautuisi, tulisi sotatoimin kukistaa surmaten kaikki niiden asukkaat ja anastaen kaikki heidän omaisuutensa.

Mahtava Holofernes lähti matkaan ja murskasi häikäilemättä kaikki häntä vastustaneet kansat ja sana kiiri valloittajan edellä. Kansat vapisivat pelosta ja alkoivat alistua suuren kuninkaan

käskyille. Tämä ei kuninkaalle kuitenkaan riittänyt. Hänen käskystään Holofernes tuhosi kansojen pyhäköt ja kaatoi alttarit, sillä täst'edes kansat saivat palvella vain Nebudkanessaria ainoana jumalanaan (Jdt.3:8). Tämän kuullessaan israelilaisetkin hätääntyivät. He olivat juuri palanneet pakkosiirtolaisuudesta. Kaikki heimot ryhtyivät varustautumaan sotaan pelastaakseen Jerusalemin, Herransa temppelein uudelta tuholta.

Holofernes ihmetteli: mikä on tämä kansa, joka toisin kuin muut uhmaa, eikä ota minua ystävällisesti vastaan? Ahior, Holoferneelle antautuneiden ammonilaisten päällikkö, kertoi ylipäällikölle millainen kansa Israel oli. Hän kertoi kaikki tämän kansan vaiheet Kaldeasta lähtönsä Kanaanin maahan sieltä Egyptiin ja takaisin Jordanin takaisille vuorimaille. Osasi Ahior kertoa myös Israelin heimojen menestyksen syyn. Aina, kun he eivät tehneet syntiä jumalaansa vastaan, he menestyivät ja kukaan ei voinut estää heidän rauhallista elämäänsä. Ahior neuvoi Holoferneettä jättämään tämän kansan rauhaan, mikäli se ei

ollut tehnyt syntiä jumalaansa vastaan. Neuvo ei kuitenkaan miellyttänyt ylipäällikköä ja hän uhoi Ahiorille: "Kuka sinä luulet olevasi, Ahior?... esitit, ettei meidän pitäisi sotia israelilaisia vastaan, koska heidän jumalansa suojelee heitä. Kuka muu kuin Nebukadnessar voi olla jumala?" (Jdt.6:2ac). Epämiellyttävien sanojensa takia Ahior tuomittiin - hänet tulitaisiin surmaamaan, kun vihollisjoukot on voitettu. Sitä ennen hänet toimitettiin lähimpään israelilaisten kaupunkiin, Bait-Ilajaan. Sotatoimet israelilaisia vastaan alkoivat. Holofernes piiritti Bait-Ilajan kaupungin ja sen laaksossa sijaitsevan vesilähteen. Näin hän pakottaisi vedenpuutteesta riutuvan kaupungin pian antautumaan.

Bait-Ilajan kaupunki joutui ahdinkoon ja sen asukkaat huusivat kaikin voimin apua Herralta. Tilanne paheni ja kansa alkoi napista ja pyysi vanhimpia antautumaan Holoferneelle mieluummin kuin, että kansa joutuisivat näkemään lastensa kuolevan janoon. Ussia ja kaupungin vanhimmat rohkaisivat kansaa kestäämään vielä hetken ja lupasivat, että jos Herra ei auta viiden päivän sisällä, he suostuvat antautumaan Holoferneelle.

Tässä vaiheessa rohkea Judit kutsui luokseen kaupungin vanhimmat. Hän nuhteli heitä kovin sanoin: "Puheillanne te koettelette Jumalan kärsivällisyyttä – tehän asetatte kaiken kansan edessä itsenne Jumalan asemaan" (Jdt.8:12b). Viisas, puhdassydäminen Judit muistutti johtajia siitä, mitä on olla nöyrä Jumalan palvelija sanoen heille: "Vaikka hän [Jumala] ei tahtoisikaan auttaa meitä noiden viiden päivän aikana, hänen vallasaan kuitenkin on, milloin hän pelastaa meidät tai, jos niin haluaa, tuhoaa meidät vihollistemme silmien edessä" (Jdt.8:15). Jumalaan luottaan Judit, tiesi mitä tehdä ja hän jatkoi sanoen: "Meidän tulee siis huutaa Jumalaa avuksemme ja odottaa, että hän pelastaa meidät. Hän kyllä kuulee meidän rukouksemme, jos katsoo asiamme oikeaksi" (Jdt.8:17).

Judit kutsui veljiään yhteistyöhön kehottaen: "Veljet, meidän tulee nyt osoittaa maanmiehillemme, että heidän henkensä riippuu meistä ja että pyhäkkömme ja sen temppeleli ja alttari ovat

Judit leikkaa Holoferneen pään irti. Caravaggion maalaus noin vuodelta 1598.

meidän varassamme. Herra, meidän Jumalamme, koettelee meitä samalla tavalla kuin kantaisiamme; kiittäkäämme häntä kaikesta tästä. ... Kun Herra kurittaa niitä, jotka häneen turvaavat, hän ohjaa heitä oikeaan." (Jdt.8:25, 27d). Kaupungin vanhimmat kiittivät Juditin viisautta ja vilpittömyyttä pyytäneen hurskasta naista rukoilemaan Jumalalta sadetta, joka sammuttaa janon. Mutta Juditilla oli mielessään rukouksen lisäksi teko, josta kansa tulisi kertomaan sukupolvekseen toiseen.

Ennen lähtöään vihollisleiriin Judit osoitti katumusta ja rukoili Herraa sanoen:

*"Jumala, minun Jumalani!
Kuule minua, leskeä! ...
Minkä sinä olet mielessäsi kaavaillut,
se toteutuu.
Ne tapahtumat, joista sinä olet päättänyt,
astuvat esiin ja sanovat: "Tässä me olemme!"
Sinun tiesi ovat ennalta suunnassaan,
sinä tiedät, mikä on ratkaisusi. ...
Kaada minun huulteni petoksella orja ja herra,
isäntä ja palvelija,
anna naisen käden murtaa heidän ylpeytensä. ...
Sinä olet sorrettujen Jumala,
vähäosaisten auttaja,
heikkojen tuki ja hylättyjen turva,
epätoivoisten pelastaja. ...*

*Osoita kansallesi ja sen kaikille heimoille,
että sinä olet Jumala, jolla on kaikki
valta ja voima,
eikä Israelia suojaa kukaan muu kuin sinä."*
(Jdt.9: 4d, 5d,6, 10, 11b, 14)

Rukoiltuaan Judit riisui leskenpuvun yltään ja kaunistautui parhain vaattein, koruun ja voitein. Kansan vanhimmat hämmästyivät Juditin kauneutta. He hyvästelivät Juditin sanoen: "Olkoon isiemme Jumala sinulle suosiollinen ja auttakoon sinut päämäärääsi, niin että tekosi koituu israelilaisten iloksi ja Jerusalemin kunniaksi" (Jdt.10:8).

Pian Assyrian leirissä hämmästeltiin ja ihasteltiin israelilaisen naisen kauneutta ja kysyttiin miksi hän saapui? Viekas Judit, kertoi lähteneensä pakoon kaupungista koska: "te kohta valtaatte kaupungin ja tapatte kaikki. Olen menossa tapamaan Holofernesta, teidän joukkojenne ylipäällikköä. Kerron hänelle kuinka asiat ovat, ja näytän, mitä tietä hänen on edettävä. Sitä tietä pitkin hän pääsee hallitsemaan koko vuorimaata, eikä hän menetä yhtään miestä, ei hengen henkeä" (Jdt.10:12b,13).

Judit saavutti Holoferneen suosion viisaiden sanojensa ja kauneutensa ansiosta. Hän toisti saman mitä Ahior oli kertonut israelilaisten Jumalasta ja lupasi ilmoittaa Holoferneelle milloin israelilaiset olisivat tehneet syntiä Jumalaansa

vastaa, niin kuin hän oli kuullut heidän Bait-Iljassa aikovan tehdä. Silloin israelilaisten Jumala antaisi Israelin hävitä viholliselleen. Juditin sanat tekivät vaikutuksen Holoferneeseen ja hän ylisti Juditia: "Sinä olet ihastuttava nainen ja puhut kerrassaan viisaasti, jos teet niin kuin lupasit, sinun jumalastasi tulee minunkin jumalani" (Jdt.11:23).

Judit viipyi Holoferneen leirissä kolme päivää; tänä aikana hän sai Holoferneelta luvan käydä joka yö leirin ulkopuolella puhdistautumassa lähteellä ja rukoilemassa sanoen: "Herraa, Israelin Jumalaa, ohjaamaan kulkuaan ja johdattamaan Israelin kansan voittoon" (Jdt.12:8b).

Neljäntenä päivänä Herra johdatti Juditin kulkua kohti ratkaisua. Judit sai kutsun ylipäällikön juhliin. Holofernes paloi halusta maata Juditin kanssa ja pelastaa näin maineensa voimakkaana miehenä kauniin naisen edessä. Holofernes riemuitsi Juditin tulosta ja joi itsensä umpihumalaan. Illan tultua juhlateltoa tyhjensi kaikesta väestä. Vain Judit jäi sammuneen Holoferneen kanssa telttaan. Judit rukoili hiljaa mielessään Holoferneen vuoteen ääressä: "Herra, kaikkivaltias, tue minun kättäni, anna tekoni koitua Jerusalemin kunniaksi. Nyt on tullut aika auttaa kansaani ja viedä aikeeni päätökseen. Nyt on aika tuhota viholliset, jotka ovat nousseet meitä vastaan" (Jdt.13:4,5). Judit kohotti Holoferneen oman miekan ja katkaisi vihollisen kaulan.

Juditin kirja vanhan ja uuden taitteessa

Vihollinen kukistui. Judit pääsi pakenemaan leiristä mukanaan ylipäällikön pää laukkuun kätettynä. Bait-iljan miehet ottivat Juditin vastaan ja puhkesivat ylistämään Jumalaa: ”Kiitetty olkoon meidän Jumalamme! Hän on tänään tehnyt lopun meidän vihollisista” (Jdt.13:17b). Ussia lausui Juditille: ”Siunattu olet sinä, tyttäreni! Sinua Korkein Jumala on siunannut enemmän kuin ketään muuta naista maan päällä. Kiitetty olkoon Herra Jumala, taivaan ja maan luoja, joka johti sinut lyömään poikki vihollisen johtajan päin. Sinun luja luottamuksesi ei unohtu ihmisiltä, vaan he muistavat iäti, mihin Jumala voimassaan pystyy. Suokoon Jumala sinulle teostasi ikuisen kunnian ja huolehtikoon sinusta hyvydellään, sillä sinä panit henkesi alttiiksi, kun kansamme oli ahdin-gossa, ja pelastit meidät perikadosta. Sinä toimit Jumalan tahdon mukaan” (Jdt.13:18,19,20).

Kertomuksen käännekohta on ohi, mutta Juditin kirja jatkuu. Se kertoo kuinka Judit kutsuu Ahiorin eteensä, kertoo tälle kuinka on voittanut ylipäällikön ja jonka jälkeen Ahior ylistää Juditia siunatuimmaksi kaikkien kansojen keskuudessa. Ammonilainen Ahior ympärileikkautti itsensä ja näin hänet otettiin Israelin kansan joukkoon. Kirja kertoo edelleen, kuinka Juditin neuvosta Bail-Iljan kaikki sotaan kykenevät miehet voittivat assyrialaiset. Koko Israelin kansa ylisti Jumalaa Juditin suuresta teosta. Judith viritti oman ylistyslaulunsa Herralle (Jdt.16:1-17), joka huipentui säkeeseen ”Herra, sinä olet mahtava ja suuri! Sinun voimasi saa kaikki ihmetyksiin, sinä olet voittamaton!” (Jdt16:13). Voitonjuhlaa vietettiin Jerusalemissa kolme viikkoa. Vielä kerrotaan, että vanhuuden päivänsä Judit vietti Bail-Iljanissa omalla tilallaan. Monet miehet halusivat hänet vaimokseen, mutta yksikään ei saanut häneen koskea. Hän eli arvostettuna leskenä 105 vuoden ikään ja tuli haudatuksi miehensä viereen.

TÄNÄ PÄIVÄNÄ TIEDÄMME, että Juditin kirja ei perustu tositahtumiin. Sitä pidetään mieluummin tiivistelmänä, joka palauttaa mieleen Vanhan testamentin ratkaisevat pelastushistorialliset tapahtumat ja henkilöt. Kirja kertoo langenneen ihmisen historiaa ja aavistuksenomaisesti jo viittaa tuleviin suurin Jumalan tekoihin, kun Jumala nöyrtyy ihmiseksi vähäisten palvelijoidensa keskelle.

Kun katsotaan taaksepäin valitun kansan historian käännteitä tai kuinka Jumala on sille itseltään ilmoittanut eri ihmisten välityksellä, Juditin kirja nostaa muutamia teemoja yli muiden. Ilmeisen keskeistä on Juditin voimakas reaktio sellaista toimintaa kohtaan, jossa ihminen uskoo voivansa käskyttää Jumalaa. Judit ojentaa kansan vanhimpia juuri siitä, etteivät he anna Jumalan olla Jumala, koko universumin Kuningas. Kansa osoittaa tyytymättömyytensä johtajiinsa kuten kerran

erämaavaelluksella Moosesta kohtaan. Kansan napistessa sen johtajat suostuivat kääntämään Jumalalle selkensä ja luottamaan omaan järjelyynsä samalla tavalla kuin Aaron kansan ryhtyessä pystyttämään kultaista vasikkaa autiomaassa. Ussia miehineen asetti Jumalalle viiden päivän ehdon niin kuin Jumala olisi heidän juoksupoikansa. Tässä lienee ihmiskunnan ikuinen ongelma. Ylpeydessään ihminen haluaa olla suurempi kuin hänen Jumalansa.

Kertomuksessa yllättävää on myös sen välittämä kuva israelilaisten Jumalasta, jonka puoleen voi kääntyä pakanakansojen ihmisetkin. Ammonilainen Ahior saa sijan israelilaisten joukossa kertomuksen lopulla. Jumalan valittu kansa ei ole sulkenut porttejaan keneltäkään, joka kääntyy elävän Jumalan puoleen.

Myös Juditin viisautta ja kauneutta ihasteleva Holefernes alkoi lähestyä israelilaisten Jumalaa. Mutta Jumalan kanssa ei voi tehdä kauppaa, vain koettelemukset ja nöyryminen tasoittavat tietä valittujen joukkoon. On yksin Jumalan asia päättää kuka pelastuu ja kuka tuhoutuu. Samoin Juditin viisaat sanat kaupunkinsa vanhimmille (Jdt.8:15) muistuttavat meitä myös Jobin sanoista: ”Kun otamme Jumalan kädestä hyvän, totta kai meidän on otettava myös paha” (Job. 2:10). Yksin Jumala on Kaikkeuden Herra ja tuomari.

Judit on myös kuvaus vanhatestamentillisesta vahvasta naisesta. Ja millainen onkaan Vanhan testamentin kuva naisista? Juditin luonteesta voimme nähdä yhtymäkohtia 1. Samuelin kirjan tarinaan (1.Sam.25) Abigailista, joka toimi rauhan välittäjä Daavidin ja oman perheensä välillä. Siinä missä Abigail on älykkään naisen esikuva, myös Judit on älykäs, viisas ja neuvokas. Abigailin lisäksi näitä viisaita ja neuvokkaita naisia VT:n kertomuksista löytyy muitakin mm. Saara (Gen.16-18), Rebekka (Gen.27), Tamar (Gen.38), Rahab (Joos.2), Debora ja Jael (Tuom.4), jopa Delila (Tuom.16), jonka neuvokkuus kuitenkin oli petollista.

Judit ei kuitenkaan ole vain neuvokas, vaan hän on myös hurskas, Jumalaa pelkäävä leskivaimo. Hänen elämäntapansa kuvataan hyvin hengelliseksi. Sen keskiössä ovat rukous, paasto ja katumus. Eivätkö nämä ole aina kristityn ihmisen hengellisen elämäntavan ytimessä? Kunnan kristitty kääntyy lakkaamatta Jumalan puoleen, tyytyy kohtuulliseen elämään ja kilvoittelee arjessaan ripin sakramentin armoon tukeutuen. Näitä nöyriä naisia VT:n sivuilta löytyy mm. Bilha ja Silpa (Gen.30), Noomi ja Ruut (Ruut.1), Hanna (1.Sam.1), Batseba (1.Sam.11), Sarpatin leski (1.Kun.17).

Naisen rooli ja asema VT:n ja UT:n pelastushistoriallisessa kerronnassa on hyvin keskeinen. Naisen mukanaan kantamat neuvokkuuden ja nöyryyden ominaisuudet tuovat armon sanomaa kaikille heikoille ja alhaisille ihmisille, niin kuin

Neitsyt Marian Magnificat-laulusta kuulemme ”sillä hän on luonut katseensa alhaiseen palvelijaansa” (Luuk.1:48). Juditin kirjaa lukiessa ei voi välttyä panemasta merkille kuinka Judit viittaa ennakoivasti Neitsyt Mariaan. Armossaan Herra on valinnut ilosanomansa kantajaksi naisen, Neitsyt Marian. Niin tämä valinta jo Juditin tarinassa häivähtää. Juditille lausutut kiitoksen sanat tulevat lähelle niitä riemun ja ilon sanoja, joita tänäänkin osoitamme Neitsyt Marialle (vrt. Enkelin ja Elisabetin tervehdys Marialle, Luuk.1:28,42. Usian sanat Juditille, Jdt.13).

Judit on naisena myös kansansa omatunto, joka on valmis uhraamaan itsensä kansansa puolesta. Judit-nimi juontuu heprean sanasta jehudi, joka tarkoittaa koko Juudan kansaa. Vastaavalla tavalla Neitsyt Maria on kokonaiskirjon kuva ja symboli kristityille. Niin kuin Neitsyt Maria synnytti ihmiskunnalle Jumalan Pojan, samoin Kirkko-äiti Maria esikuvanaan synnyttää jatkuvasti uusia lapsia Jumalalle.

Mutta entä sitten tuo hirmuteko? Judit toimiin niin kuin nuori David lingottuaan ensin Goljatin ja lopulta katkaisten hänen päin vihollisen omalla miekalla (1.Sam.17:51). Juditin linkona oli naisen viekkaus ja miekkana Holferneen miekka. Näin Juditkin Daavidin tavoin tarttui vihollisen omaan miekkaan ja sivalsi, voitti, nujersi vihollisen. Onko tämä oikein?

Juditin kirja on kirjoitettu noin 100 vuotta ennen Kristuksen syntymää. Kertomukset Daavidista Samuelin kirjoissa vielä paljon aikaisemmin. Molemmat sekä Daavid että Judit kuvaavat meille ihmistä, joka antautuen etsii Jumalan tahtoa ja katuen on valmis uudistumaan. Ihmiskunta on saanut elää jo kaksituhatta vuotta tietäen, että Jumala syntyi ihmiseksi keskelle, jota vielä Daavidin ja Juditin aikalaiset vasta odottivat. Kristuksessa Jeesuksessa Jumala nöyrtyi ihmiseksi ja syntyi alhaisen palvelijansa syliin. Jumala lepäsi Neitsyt Marian sylissä miekkana, jolla ei katkaista päitä - vaan kaksiteräisenä miekkana, Kristus Sanaan, joka erottaa hyvän pahasta ja vapauttaa ihmisen orjuuksista, jotta me ihmiset voittaisimme pahan hyvällä (vrt. Room. 12:21).

Eikä Herra kutsu meitä tänään Daavidia tai Juditia seuraamaan. Jeesus Kristus kutsuu meitä seuraamaan itseään ja kehottaa meitä panemaan miekkamme tuppeen, sillä: ”Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan kaatuu” (Matt.26:52).

Eeva Vitikka-Annala

Saksan Bonifatiuswerkin kokonaistuki kasvoi

Saksan katolilaisten Bonifatiuswerk -hyväntekeväisyysjärjestö julkaisi kesällä vuosikertomuksensa vuodelta 2022. Kertomuksen pääuutinen oli se, että vuoden aikana jaettu tuki Pohjoismaiden ja Baltian maiden ja tiettyjen Saksan alueiden diaspora-kristityille oli yli 900 000 euroa suurempi kuin edellisellä vuonna (2021). Tuen kokonaismäärä oli noin 11,8 miljoonaa euroa. Tukea annettiin yhteensä 849 kohteelle.

Bonifatiuswerkin mukaan järjestön taloudellinen tilanne on edelleen hyvä. Vuonna 2022 tuettiin yhteensä 63 eri rakennusprojektia yhteensä 2,9 miljoonalla eurolla ja 699:a lapsi- ja nuorisotyöprojektia 1,6 miljoonalla eurolla. Uskossa kasvamista tuettiin lähes miljoonalla ja liikkumista yli puolella miljoonalla eurolla. Bonifatiuswerk tunnetaan monessa paikassa minibusseistaan, joiden avulla erilaiset kirkolliset toimijat voivat kulkea ja kuljettaa niin pieniä ryhmiä tai tavaroita.

Suomessa menneinä vuosina suurimpia tukikohteita ovat olleet seurakuntien erilaiset remontit ja ajoneuvohankinnat. Tukea on saanut myös esimerkiksi Katolinen varti -radio-ohjelma ja lasten- ja nuortenleirit. Viime vuonna tukea myönnettiin Suomeen kuuteen projektiin yhteensä 81 000 euron verran. Edellisellä vuonna tuki oli suurten remonttien takia suurin piirtein kaksinkertainen.

Pitkäjänteistä ja tärkeää työtä

Bonifatiuswerk perustettiin alunperin jo vuonna 1849 tukemaan katolisia seurakuntia siellä, missä katolilaiset elävät vähemmistönä – eli diasporassa –, sekä toimimaan lähetystyötä tekevänä yhteisönä Saksassa ja juuri Saksaa varten, *“in und für Deutschland”*.

Toisen maailmansodan ja Saksan jakautumisen seurauksena järjestö käänsi katseensa myös oman maan rajojen ulkopuolelle. Vuodesta 1974 alkaen se on tukenut myös Pohjois-Euroopan katolilaisia. Tuohon aikaan katolilaisten osuus oli korkeintaan prosenttien Pohjoismaiden väkiluvusta. Vuodesta 1995 alkaen tukea on tarjottu myös Viron ja Latvian katolilaisille.

Bonifatiuswerkin tuki Pohjoismaiden ja Baltian katolisille yhteisöille on hyvin merkittävä. Ilman saksalaisten hyväntekijöiden vapaaehtoista tukea moni projekti olisi jäänyt kokonaan tekemättä ja moni välttämätön korjaus suorittamatta. Toivottavasti saksalaiset myös jatkossa ovat valmiita auttamaan meitä *“vähäisiä veljiään”* täällä pohjoisessa, jotta se hyvä työ, jota he ovat tukenut jo vuosikymmenten ajan, myös jatkuisi. Näin siitäkin huolimatta, että länsimaiden katolilaisten pitäisi tuki pystyä ylläpitämään ja kehittämään oman paikalliskirkkonsa toimintaa aivan ominkin voimin.

Marko Tervaportti / Bonifatiuswerk

Gud är kärlek

Verket "Gud är kärlek" är en manifestation i ekumenik. Wilfrid Stinissen konstaterar i bokens efterskrift att det "är inte genom att se på varandras fel och brister som vi främjar ekumeniken, utan genom att tillsammans se på Jesus Kristus och låta oss dras med till denna gudomliga manet."

Ekumeniken gäller inte bara de olika protestantiska men också olika frikyrkor. Även de ortodoxa kyrkorna är en del av denna process. Stinissen lyfter fram helgonet Lilla Teresa och konstaterar att hon var ett exempel på katolskt religiöst leverne också i det ortodoxa Ryssland. Även öppnandet av den heliga porten i Peterskyrkan under det heliga året 2000 av Johannes Paulus II, metropoliten Athanasios och den anglikanska ärkebiskopen Carey var en stark symbolisk handling i ekumenik.

Kardinal Arborelius och pastor Sten-Gunnar Hedin från Pingströrelsen arbetade tillsammans i närmare tio år för att få sitt samlingsverk om Guds kärlek färdigt. Verket behandlar inte bara det gemensamma i kristen ekumenik. "Gud är en genom att vara tre." Gud är en till sin natur, sitt väsen, men tre till personerna. Boken omfattar därför tre delar Fadern, Sonen och den Heliga Anden vilka bildar en integrerad enhet. De två första delarna hade publicerats i Svenska Dagbladet och den sist om den Heliga Anden uppkom senare. Kanske var den svår och mera krävande att sammanställa.

Utgångspunkten i verket är att Gud är kärlek. Den andra är att alla kristna bildar en gemenskap genom dopet. Det är samma argument som fader Robert de Caluwé, ledare för den Ekumeniska centret i Kvarnträsk, Esbo, alltid hävdade i sin verksamhet och predikningar. Det är viktigare att lyfta fram det som sammanbinder oss än det som skiljer oss åt. De olika temata bildar en dialog mellan Arborelius och Hedin. Först lägger Arborelius ned sina tankar och sedan Hedin. På detta sätt breddar de diskussionen, en dialog som kompletterar varandra. Läsaren får en mera omfattande och rikare bild och förståelse av de behandlade temata.

FÖRSTA STYCKET – FADERN

Stycket är uppdelad kring tio temata. Det första behandlar Gud som alltings ursprung. Gud Fader är "ursprunget utan ursprung". Arborelius hävdar att allt liv är skapat för att återspegla något av Guds inre liv. Därför är allt liv så betydelsefullt. Död och förstörelse av liv är ett brott mot Gud själv. Den helige Franciskus hade en klar förståelse av detta. I och med att allt liv har sitt ursprung i Gud kan man inte ta existensen som givet eller som en självklarhet. Arborelius varnar för hur man förhåller sig till

livets gåva i bredare bemärkelse. Gud kommer av var och en av oss att kräva räkenskap hur vi hantareraturens alla skatter. Vi har ju fått ansvaret att vårda och vörda skapelsen och att föra livet vidare.

Gud förväntar gudsfruktan, lydnad, rättfärdighet och sanning. Han straffar strängt, men förlåter och förbarmar sig också. Gud som Fader har större omsorg och kärlek till sitt barn, till var och en av oss, än all moderskärlek. Arborelius hävdar att äktenskapet är sakrament och tecken på den eviga kärleken mellan Gud och hans folk. Det oupplösliga äktenskapet, speciellt under vår tid, får en revolutionär innebörd. Det ligger något subversivt i att hålla fast vid sin äkta hälft hela livet. Författaren går längre då han hävdar att äktenskapet bygger på vår möjlighet att ta ut evigheten i förskott just genom kärlek.

Gud överger oss aldrig. Arborelius konstaterar att allt som sker i vårt liv är i sista hand ett uttryck för Faderns försyn och omsorg. Detta fordrar stortro och stort mod hos oss. "Ingenting är riktigt slutgiltigt och avgjort förrän det har prövats och renats i hans kärlek och degel."

Kardinalen lyfter fram bönens betydelse, i för-

sta hand bönen Fader vår som vi fick av Gud själv. Han konstaterar:

"Att be är att inandas Guds evighet. Vi förflyttas ut ur tidens fängelse och tar ut något av tidlöshetens atmosfär redan här och nu. Därför är det så svårt att be."

Vi är kallade till ständig bön. Tystnaden har en speciell roll i böne-arbetet. Man talar om den heliga tystnaden. Det gäller för oss att hitta vår "öken" var vi kan be lungt och i tro. Jungfru Marias man, den helige Josef, är ett ideal för manlighet och dess egenskaper ödmjukhet, saktmodig och ohörsamhet. Han är vår läromästare i bönens väg enligt den heliga Teresa av Avila. Bön är "i första hand att lyssna till Guds röst och inte prata på. Det tysta och lyhörda lyssnandet till Faderns röst är kärnan i den kristna bönen."

Bönen är också den bästa gåvan man kan ge. Den fattige kan alltid be. Detta är den fattiges rikedom.

"Jesus försöker hela tiden lära sina lärjungar att inte söka det höga och fina utan att vara ödmjuka och gå vägen som Therese av Jesusbarnet säger. Vi bjuds att söka den sista och minsta platsen. Vi

Anders Arborelius
Sten-Gunnar Hedin

Gud
är kärlek

FADER, SON OCH ANDE

övertalas att göra oss små och obetydliga” konstaterar Arborelius.

Vi är alla pilgrimer på väg till fullheten i Gud. Det kristna livet är en växtprocess.

ANDRA STYCKET – SONEN

Det andra stycket är uppdelat i åtta temata. Jesus är vägen, sanningen och livet. Frågan är om vi vågar följa honom i dagens värld. De första temata diskuterar Jesus som Guds son och Marias son, Jesus som korsfäst och uppståndelsen. Jesus är nyckeln till vår frälsning.

Gud har uppenbarat sig i Jesus. De heliga märks igen i omständigheter som är minst fromma och andliga. Äkta helighet märks i vardagen. En kristens synd åter får tron att vackla. Arborelius förklarar dagens folksjukdom genom att beskriva den med fem faktorer:

- En gnagande känsla av missnöje som finns i jakten efter omedelbar behovstillfredsställelse. Konsumtion och jagande efter pengar kan aldrig ge en hjärtats ro.
- Man litar inte på någon eller något. Grundtilliten och grundtryggheten har gått förlorad. Man lever i ständig misstro.
- En känsla av misströstan, hopplöshet och meningslöshet. Man lever som ett levande lik.
- Misstänksamhet. Man misstänker allt och alla. Man lever individualistiskt med ”jag” i centrum.
- Missmod, livet går i moll. Livet är då utan riktning och mål. Man flyter från en dag till en annan, egentligen utan mening.

Korset är den kristnas främsta symbol och kännetecken. Utan uppståndelsen finns ingen kristendom. Dessa två hänger ihop. För att upptäcka Guds närvaro måste vi gå in på den mystiska vägen eller ett liv i ständig bön.

TREDJE STYCKET — DEN HELIGA ANDEN

Detta stycke består av sju temata. Den skrevs sist kanske för att Guds tredje väsen den Heliga Anden var svårast att diskutera och förklara. Anden ger liv. Kyrkan för vidare Guds frälsningsplan på jorden. Anden förnyar kyrkan.

Arborelius påpekar att skapelsen är och förblir en andlig mötesplats mellan oss skapade varselser och vår Skapare och Gud. Det är Anden som är livgivaren. Därför måste vi vårda och vörda skapelsen.

Kardinal Arborelius beskriver den Heliga Andens väsen:

”Allt som är sant, gott och skönt kommer i sista hand från Gud's Ande. Anden 'blåser vart den vill'. Ingen människa är hermetiskt tillsluten för hans verkan. Anden kan smyga sig in överallt. Det går helt enkelt inte att stänga ut Anden.”

När Gud vill fylla någon med sin Ande blir det alltid till nytta i praktiken. Det sker alltid stora

stora ting för folkets bästa och i sista hand till Guds ära. Anden förnyar, förvandlar, omformar och omvandlar. Vi är som lera i krukmakarens händer. Vi formas om och om igen. Det är Anden som möjliggör varje möte, varje bön, varje sann och äkta relation. Anden är oavbrutet verksam djupt inom oss. Han har förkärlek till de fattiga, de rika skickar han tomhänta bort. Anden är vår hjälpare, tröstare som bryter in med kraft och myndighet i vår tillvaro och styr den mot Jesus Kristus. Anden är fridens och fredens Ande, men också stridens Ande då det behövs.

Andens frukter är: kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning. Anden är den som insätter profeter i Kyrkan, utbildar lärare, ger förmågan att tala i tungor, utför kraftgärningar och helbräddagörelser, gör under, styr rådsbeslut och ordnar och fördelar de andra karismatiska gåvorna.

Arborelius varnar oss. Vi måste ta den tid vi lever på blodigaste allvar. Tiden mellan tid och evighet är tydligast i sakramenten vilka är de synliga, jordiska tecken på Guds osynliga, himmelska verklighet. De fattiga är Guds gåva till oss. ”Vi skall ge dem det som finns på era fat, så blir allt rent för er.” Vår evighet beror ju på hur vi levt här på jorden. Vi är indragna i den treeniga Gudens liv. Ingenting kan skilja oss från Guds kärlek i Jesus Kristus. Den Heliga Anden är garanten för detta.

Biskop Dom Helder Camara (1909–1999) skriver om vårt liv som pilgrimer här på jorden följande dikt:

När din lilla båt
har legat så länge
för ankar i hamnen
att du börjar få för dig
att den är ett hus,
när din lilla båt
börjar skjuta rötter
i gyttnan vid kajen,
då är det dags att styra ut!
Till varje pris måste du rädda
båtens seglarsjäl
och din egen pilgrimssjäl.

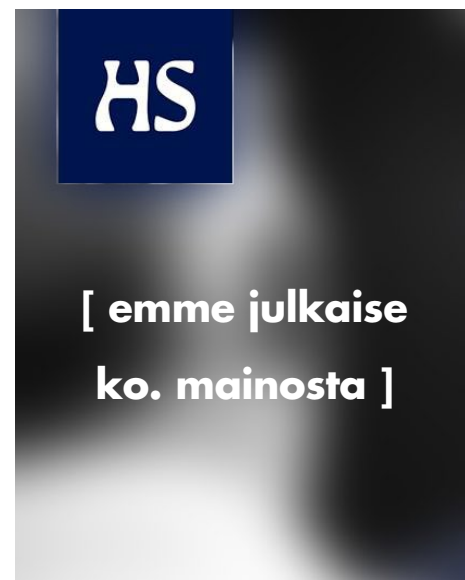
Sammelverket ”Gud är kärlek” är ett exempel på god ekumenik. Den är också ett verk som kan vägleda oss i det dagliga livet. Verket borde läsas i delar. Man kan alltid gå tillbaka till en text för att läsa den och kanske få en större förståelse och inblick på vad författaren försöker säga.

Jan-Peter Paul

Källa:

Arborelius, Anders och Hedin, Sten-Gunnar:
Gud är kärlek, Libris, Stockholm 2021. 346 sidor.

LUKIJOILTA

Eikö millään ole enää rajoja?

Helsingin Sanomat julkaisi 13.7.2023 kansisivullaan koskivuiloituksen jossa mainostettiin hajustetta. Ilmoituksen otsikko oli ”Jumala, Jeesus-sana oli yliviivattu, tulee! Oletko valmis?” Alla oleva mainosteksti kuului ”Suihkaus naamaan aamalla ja edellisen päivän synnit on kuitattu! Suosittelem!”

Ilmoituksessa mennään syvälle kristinuskon armo- ja rippiteologiaan. Ainostaan Jumala voi antaa synnit anteeksi, jos katuva on valmis luopumaan synnistä ja tunnustaa tämän ripissä. Ilmoituksessa halvennetaan Kristuksen antamaa armolahjaa eli rippiä. Ripittäytyminen ja siihen liittyvä katumus-työ on askel kohti pyhyttä ja elämää Jumalan armossa. Sakramentti on arvokas Kristuksen lahja kaikille katoliselle.

HS:n julkaisema mainos on räikeä loukkaus kaikkia katolilaisia ja itse asiassa kaikkia muitakin kristittyjä vastaan. Olettaisi että HS osoittaisi ainakin jotain poliittista har- kintaa, varsinkin kun naapurimaassamme ahkerasti jo poltetaan Koraaneja.

Jan-Peter Paul

LUKIJOILTA

Eutanasian mukanaan tuomia ongelmia vähätellään

Saksan liittopäivien on tarkoitus tehdä piakkoin päätös eutanasiasta (*Sterbehilfe*). Regensburgin piispa Rudolf Voderholzer kehottaa hiippakuntansa katolilaisia sitoutumaan siihen, että he voisivat tarjota tukea ja turvaa niille, joihin kuolinapu kohdistuu vastoin heidän tahtoaan. Piispa viittaa siihen, että yhteiskunnassa on paljon sairaita, yksinäisiä, oman apunsa varaan jätettyjä ihmisiä. Myös ne, jotka tarvitsevat toisten tukea, voidaan saada painostettua ajattelemaan, että avustettu itsemurha on kaikin tavoin ”järjenvä” ratkaisu, säästetään näin yhteiskunnan rajallisia resursseja ja vähennetään turhaa kärsimystä.

Voderholzer kehottaa kristittyjä muodostamaan ”inhimillisyyden saarekkeita” sinne, missä asenteet koventuvat ja hyötyajattelu saa vallan. Kristityillä on velvollisuus kantaa huolta niistä, jotka eivät itse pysty puolustamaan itseään.

Voderholzerin vetoamus on ajan merkki. Jos eutanasia toteutuu, myös Suomessa joudutaan kamppailemaan niiden ongelmien kanssa, joita se tuo tullessaan. Niitä ovat kysymys siitä, kuka tekee potilaan kohdalla niin sanotun vapaaehtoisin päätöksen, mikä on kulloinkin omaisten rooli, onko lääkäriillä aina velvollisuus antaa kuolinapua ja niin edelleen. Julkisessa keskustelussa nämä ongelmat lakaistaan maton alle. Puhutaan potilaan oikeuksista, vaikka kukaan ei oikein pysty määrittelemään, mitä ne ovat.

Keskustelu muistuttaa merkillisellä tavalla sitä, joka 1960-luvulla käytiin abortista. Silloinkin korostettiin oikeuksia, kylläkin kaikkien muiden kuin syntymättömän lapsen, joka jätettiin kylmästi vaille oikeusturvaa. Samoin uskoteltiin ja ilmeisesti myös uskottiin, että abortti on tulevaisuudessakin poikkeusmenettely, joka kohdistuu vain harvoihin. Toisin kävi. Abortista tuli yleinen ja paljon käytetty syntyvyyden säännöstelyn muoto.

Vestigia terrent - jäljet pelottavat. Käykö eutanasian kohdalla samoin? Sen, mitä yleinen kokemus kautta aikojen on pitänyt vääränä, yleinen mielipide muokkaa kohta järjelle sopivaksi.

Heikki Hakamies

Johdantokurssi 2023-2024 Helsingissä

Johdantokurssi katoliseen uskoon pidetään Pyhän Henrikin katedraalin seurakuntasalissa ko. maanantaisin klo 18.30 alkaen.

Kurssille ei tarvitse ennakoilmoittautua ja se on avoin kaikille, niin kirkkoon liittyville kuin muillekin asiasta kiinnostuneille. Tervetuloa!

Uskontunnustus

- 4.9.2023 Johdanto kurssiin (isä Jean Claude Kabeza)
- 18.9.2023 Pyhä Kolminaisuus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 185-412; KOM 33-78)
- 2.10.2023 Jeesus Kristus (isä Raimo Goyarrola) (KKK 422-679; KOM 79-135)
- 23.10.2023 Kirkko (isä Federico Spanò) (KKK 748-972; KOM 147-193; Lumen Gentium)
- 6.11.2023 Kaste (emerituspiispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 1212-1284; KOM 250-264)
- 20.11.2023 Johdanto sakramentteihin ja liturgiaan (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 1066-1211; KOM 218-249)
- 4.12.2023 Jumalan ilmoitus: traditio, raamattu ja opetusvirka (emerituspiispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 6-32)
- 18.12.2023 Vahvistuksen sakramentti (isä Joosef Dang) (KKK 1285-1321; KOM 265-270)
- 8.01.2024 Eukaristia I (isä Martti Savijoki SCJ) (KKK 1322-1344; KOM 271-276)
- 22.1.2024 Eukaristia II (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 1345-1419; KOM 277-294)
- 5.2.2024 Rippi (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 1420-1498; KOM 295-312)
- 19.2.2024 Sairaiden voitelu (isä Marie-Augustin Laurent-Huyghues-Beaufond OP) (KKK 1499-1532; KOM 313-320)
- 4.3.2024 Avioliitto (isä Manuel Prado) (KKK 1601-1666; KOM 337-350)
- 18.3.2024 Pappuus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 1533-1600; 321-336; Presbyterorum Ordinis)

Elämä Kristuksessa

- 8.4.2024 Johdanto moraaliopetukseen I (isä Marco Pasinato) (KKK 1691-1896; KOM 357-404; Veritatis Splendor)
- 22.4.2024 Johdanto moraaliopetukseen II (isä Raimo Goyarrola) (KKK 1897-2051; KOM 405-433; Veritatis Splendor)
- 6.5.2024 Käskyt I (Eukaristia I (isä Martti Savijoki SCJ) (KKK 1322-1344; KOM 271-276) (KKK 2052-2330; KOM 434-486)
- 20.5.2024 Käskyt II (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 2331-2557; KOM 487-533)

Rukous kristillisessä elämässä

- 3.6.2024 Johdanto rukoukseen, kirkkovuosi ja hartauksia (isä Federico Spanò) (KKK 2558-2865; KOM 534-598)
- 5.8.2024 Neitsyt Maria ja pyhät (Tuula Luoma) (Lumen Gentium)
- 19.8.2024 Sääntökunnat ja kongregaatiot (sisar Barbara Ogeniewska USJK) (Perfectae Caritatis)
- 2.9.2024 Eläminen kirkon yhteydessä (Marko Tervaportti)

Kirkkoonotto: ilmoitetaan myöhemmin.

KKK: Katolisen kirkon katekismus

KOM: Katekismuksen kompendium

Lumen Gentium: Kirkosta (Vatikaanin II kirkolliskokous)

Presbyterorum Ordinis: Pappien palvelutehtävästä ja elämästä (Vat. II)

Veritatis Splendor: Totuuden loiste (Johannes Paavali II, kiertokirje)

Perfectae Caritatis: Sääntökuntaelämästä (Vat. I)

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Yhteistyö Itävallan Caritasen kanssa syvenee

Suomen Caritas syventää yhteistyötä Caritas Itävallan kanssa. Heinäkuussa vieraanamme oli pääsihteeri Andreas Knapp ja Aasian tiimin ohjelmapäällikkö Thomas Preidl, joihin tutustuminen oli hyvin antoisaa. Tapaamisessa allekirjoitimme virallisen yhteistyösopimuksen, joka pitää sisällään strategiaan, viestintään ja kehitysyhteistyöhankkeisiin liittyviä kysymyksiä.

Vuoden alussa aloitimme Caritas Itävallan kanssa yhteisen projektin Nepalissa. Viime vuodesta alkaen olemme tukeneet yhdessä Ukrainan Caritas-järjestöjä. Virittelemme jo uusia yhteistyökuvioita heidän kanssaan.

Samanarvoinen elämäni – GMB Akashin näyttely tuo bangladeshilaisen arjen Mikkelin pääkirjastoon

Suomen Caritasen Samanarvoinen elämäni -hankkeeseen liittyvä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin koskettava näyttely saapuu Mikkelin pääkirjastoon elokuussa. Näyttely esittelee lähes kaksikymmentä Akashin valokuvaa ja niihin liittyvää tarinaa, jotka avaavat ikkunan tavallisen bangladeshilaisen arkeen.

GMB Akash on valokuvannut yhteiskunnan reunamilla eläviä ihmisiä yli 20 vuoden ajan. Näyttelyssä pääset tutustumaan koululaisiin, lapsityöläisiin, seksityöntekijöihin, vanhuksiin ja kehitysvammaisiin kuvien ja tarinoiden kautta. Akash pyrkii luomaan yhteyden ja luottamuksen kuvattavien kanssa ennen valokuvien ottamista, mikä tekee hänen kuvistaan erityisen inhimillisiä ja voimakkaita.

"Näyttelyn tarkoituksena on tuoda ääntä niille, joilla ei ole ääntä", sanoo GMB Akash. Hän haluaa korostaa jokaisen ihmisen arvoa ja jakaa heidän tarinansa valokuvien kautta. Vaikka kuvissa esiintyvät ihmiset kohtaavat vaikeuksia, he eivät ole menettäneet toivoaan. Akashin valokuvat tarjoavat meille mahdollisuuden nähdä ja ymmärtää bangladeshilaista arkea uudesta näkökulmasta.

Näyttely avautuu Mikkelin pääkirjaston toisen kerroksen Mikkelin salissa 15. elokuuta ja jatkuu aina 31. elokuuta saakka. Tämän jälkeen näyttely kiertää kuudella paikkakunnalla vuosina 2023–2024. Voit myös tutustua

näyttelyn kuviin ja tarinoihin verkkosivuilla osoitteessa samanarvoinenelamani.org.

Seuraavat näyttelypaikkakunnat ovat Lappeenranta, Pietarsaari ja Joensuu.

Tapahtumia

Tapahtumia Caritasen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivät ovat 7.8., 21.8., 4.9. kello 15–16. Jakelu järjestetään Caritasen toimistolla. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka -jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Ystävyiden kahvila jatkuu jälleen elokuussa. Alkusyksen kahvilapäivät ovat keskiviikkona 9.8. ja 13.9. kello 15–17. Tervetuloa!

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa sekä laadukasta kahvia ja teetä. Myymme myös Mifukon ihania tuotteita. Mifuko on suomalainen yritys, jonka kanssa teemme yhteistyötä kehitysyhteistyöhankkeessamme

Keniassa. Mifuko yhdistää pohjoismaisen muotoilun kenialaiseen käsityötaitoon. Caritasen hankkeessa naiset oppivat tekemään koreja, joita myydään myös Suomessa.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, tiistaista perjantaihin kello 10–15.

Verkkokaupparamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Kierätyksvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä, tervetuloa!

Liity Caritasen jäseneksi!

Suomen Caritas tukee kehitysyhteistyöhankkeita Nepalissa, Bangladeshissa, Myanmarissa ja Keniassa. Suomessa Caritasen työntekijät ja vapaaehtoiset tarjoavat ohjausta ja neuvontaa Caritasen toimistolla.

Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritasen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritasen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

MARSSI ELÄMÄN PUOLESTA HELSINGISSÄ 23. SYYSKUUTA 2023

Mitä?

Järjestämme jo kolmannen kerran marssin elämän puolesta. Tavoitteemme on tehdä marssista vuotuinen perinne. Marssin tarkoituksena on lisätä yhteiskunnallista keskustelua abortin kipeästä todellisuudesta, joka koskettaa niin monia suomalaisia, mutta, josta ei silti juuri keskustella. Haluamme puolustaa elämää hedelmöittämisestä alkaen ja olla muistuttamassa, että jokainen ihmiselämä on ainutlaatuinen lahja. Yhdessä voimme tehdä tulevaisuudesta valoisamman!

Miksi?

Suomessa 22 kohtulasta kuolee päivittäin abortissa. He ovat avuttomia ja viattomia. EU:n parlamentti on julkilausumassaan todennut abortin ihmisoikeudeksi ja yhä enenevässä määrin siitä julkisuudessa myös puhutaan sellaisena. Suomessa taas Oma tahto -aloite helpotti aborttia äskettäin. Tarve puolustaa syntymättömiä lapsia on siis suurempi kuin koskaan!

Milloin?

Kokoontomme Senaatintorille lauantaina 23. syyskuuta klo 14:00. Avauksen jälkeen kuljemme Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien kautta eduskuntatalolle. Eduskuntatalolla on puheita ja musiikkiesityksiä. Tilaisuuden arvioidaan päättyvän noin klo 17:00.

Kutsu:

Marssille ovat tervetulleita kaikki, jotka haluavat puolustaa kohdunsisäistä ihmiselämää ja elämää yleensä. Paikalle tulijat voivat halutessaan ottaa mukaansa pro life -aiheisia julisteita ja banderolleja. Marssilla ei saa käyttää muun aiheisia tunnuksia.

Yhteydenotot ja järjestäjä:

Yhteydenotot ja tiedustelut: marssielamanpuolesta@gmail.com
Instagram: https://www.instagram.com/marssi_elaman_puolesta/
Facebook: <https://facebook.com/marssielamanpuolesta>

Järjestäjät: Jyväskylän ja Kouvolan Elämän puolesta -ryhmät.
Yhteistyössä: Suomen evankelisluterilainen lähetyshiippakunta
Patmos lähetysääitiä

KIRJA-ALE 1.8.–30.9. katolinenkirjakauppa.net

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

MESSUJA LATINAKSI:
sunnuntaina 3.9.2023 klo 12.30!

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiniisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina** klo 18.00.

7.9. Marko Pitkäniemi, Helsinki

Tervetuloa!

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

**Seuraava Fides
ilmestyy
8. syyskuuta**

katolinenkirjakauppa.net

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Ke ja la 19.30 Neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

5.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
6.8. su kirkkovuoden 18. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
12.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
14.8. ma 18.30 johdantokurssi
19.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.00 messu malayalamiksi, 18.00 iltamessu
26.8. la 13.00 ukrainalainen liturgia, 16.00 messu unkariksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu
28.8. ma 18.30 johdantokurssi
2.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 gregoriaaninen messu (Huom.! aika), 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
4.9. ma 18.30 johdantokurssin 2023-2024 aloitus seurakuntasalissa
9.9. la 10.00-13.15 ensikommunio-ope-

tus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu

Huom.! Kesällä ei kirkkokahveja.
Note! There is no Church coffee during summer.

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS
9.9. la 10.00

VAHVISTUSOPETUS 16.9., 7.10. la 10.45

JOHDANTOKURSSI
Vuoden 2022-2023 ryhmä: 14.8., 28.8. ma 18.30
Vuoden 2023-2024 ryhmä: 4.9. ma 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 17.9. su 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): 17.9. su 15.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 10.9., 24.9., 8.10. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

- Ohjelma kesällä: La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna sopimuksen mukaan.
- Programme during summer: Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open by appointment.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben "Pyhä Maria" kanavalla.

- Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygieniaa noudattaen.

6.8. su kirkkovuoden 18. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in

Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 8.00 messu suomeksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

19.8. la hiippakuntajuhla Turussa: 11.00 messu suomeksi Turun tuomiokirkossa

20.8. su seurakunnan nimikkojuhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi/vietnamiksi, 13.00 messu arabiaksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.9. ke 8.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.00 messu suomeksi, 14.30 Maria-klubi seurakuntasalissa, 18.00 messu suomeksi

8.9. pe autuaan Neitsyt Marian syntymä: 8.00 messu englanniksi/Mass in English, 18.00 messu suomeksi

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu suomeksi ja kirkkoon ottaminen, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

MUUT PAIKKAKUNNAT

Messuajat ilmoitetaan myöhemmin seurakunnan kotisivuilla ja Fides-lehdessä.

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

- Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan
- Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th

Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.

- Päivitetty tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

6.8. su Herran kirkastuminen: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 juhla-messu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhla-messu
19.8. la Huom.! ei aamumessua, 11.00 messu ja hiippakuntajuhla Turun tuomiokirkossa

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

22.8. ti 18.45 SCJ-maallikot
26.8. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässä på Åland, 13.00 perhemessu

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

9.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässä på Åland
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 26.8. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2): 13.8., 20.8., 10.9. su 15.00

Ahvenanmaa (S:t Märtensgården, Hindersbölevägen 11): 26.8., 9.9. la 10.00

Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 20.8., 10.9. su 17.00

Tilaa sähköpostitiedotteemme, jossa kerrotaan Fideksen ilmestymisestä ja joskus myös muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen Tilaa tiedotteemme-kaavaketta tai lähetä sähköpostia osoitteeseen fides@katolinen.fi.

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh.: seurakunnalla ei enää numeroa,
papeilla omat numerot
Sähköposti: olavi(at)katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary (Stations of the Cross during Lent), 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass, 18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass. Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

6.8. su Herran kirkastuminen: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
26.8. la kirkon vihkimisen vuosipäivä: 9.00 Lauantainkurssin alkuhartaus, 12.30 perhemessu
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

LAUANTAIKURSSI 26.8. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.

• Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

• Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>

6.8. su Herran kirkastuminen: 10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
9.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu

16.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

23.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja

26.8. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

29.8. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 vahvistusnuorten vanhempien kokous, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

6.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

INFORMAATIOKURSSI

16.8., 13.9. ke 18.30

JATKOKURSSI 23.8., 20.9. ke 18.30

KATEKEESI 26.8., 23.9. la 9.50

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hervanta (ev.-lut. kirkko, Lindforsinkatu 7, Tampere): 26.8., 23.9. la 18.00 Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 6.8., 3.9. su 15.00

Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): 13.8., 10.9. su 16.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): 13.8., 27.8., 10.9., 24.9. su 12.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 13.8. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 27.8. su 16.00, 9.9. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 24.9. su 16.00

Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): ilmoitetaan myöhemmin

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Su 10.00 messu. Ke 7.20 messu. To 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Rippiäika pe 16.30-16.50, su 9.15-9.45 sekä sopimuksen mukaan.

• Sun. 10.00 Mass in Finnish. Wed. 7.20 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Confessions Fri. 16.30-16.50, Sun. 9.15-9.45 and upon agreement.

6.8. su Herran kirkastuminen: 10.00 messu

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 messu

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu

Huom.!

Syksyn tarkempi ohjelma ilmoitetaan sen valmistuttua Fides-lehdessä sekä seurakunnan kotisivuilla.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Messut muilla paikkakunnilla jälleen syksyllä.

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 messu. To 16.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe

12-17). La 11.30 messu. Ti, ke, la 18.00 neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippitilaisuus arkin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.

• Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.30 Rosary, 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.00 Adoration (no Adoration on the 1st Thurs. of the month, but on Friday from 12 to 17). Sat. 11.30 Mass. Tues., Wed., Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. - Fri. half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.) While this is normally the weekly program of the parish, please note that changes are possible.

6.8. su Herran kirkastuminen: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

15.8. to autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa

3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa

10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

- 4.8. pe Huom.! ei messua
 6.8. su Herran kirkastuminen: Huom.! ei messua englanniksi/Note! No Mass in English, 11.00 päämessu, Huom.! ei messua Joensuussa
 7.8.-11.8. ma-pe Huom.! ei messuja eikä adoraatiota
 12.8. la 18.00 messu Joensuussa
 13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: Huom.! ei messua englanniksi/Note! No Mass in English, 18.00 messu Joensuussa
 14.8.-18.8. ma-pe Huom.! ei messuja eikä adoraatiota
 19.8. la 11.00 hiippakuntajuhla Turussa, 18.00 messu Joensuussa
 20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
 26.8. la 18.00 messu Joensuussa
 27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
 2.9. la 18.00 messu Joensuussa
 3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
 7.9.-8.9. to-pe Huom.! ei adoraatiota eikä messuja
 9.9. la 18.00 messu Joensuussa
 10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislakatu 6): Katso ajat ylempää ohjelmasta.
Savonlinnan ja **Mikkelin** messujen ajat ilmoitetaan myöhemmin.

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Reh binderintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

- **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
- Katolinen tiedotuskeskus:** Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 045-7837 1087, info@katolinen.fi. • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi
- **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS – Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: <https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaatit.html>. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja yllisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00. • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2023 – 75. toimintavuosi • Syksyn ohjelma: **12.9.** Hangon syrjäytyneet ja kadonneet / Liisa Kärkkäinen • **6.-8.10.** Rauman Franciscus-päivät • **8.11.** Kaikkien poissukkuneiden fransiskaaniensielunmessu • **14.11.** Franciscuksen sääntö ja elämä / Pauli Annala • **25.11.** Hiljentympäpäivä Turussa birgittalaisten luona • **12.12.** Siunattu Lucchese ja hyvä rouva / Risto Mantovani. • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaat-

tori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Krallin, puh. 0503546881, email: eva1maija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP
 Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu vastaisuudessa joka maanantai iltamessun jälkeen Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa. Kokous kestää tavallisesti noin 90 minuuttia. • Ryhmän yhteystiedot ovat edelleen voimassa ja henkisenä ohjaajana toimii isä Martti Savijoki SCJ. • Legion of Mary meets every Monday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Veli Gregorius Pehrman OP

antaa juhlalliset lupaukset dominikaanien sääntökunnassa sunnuntaina 27. elokuuta kello 15.30. Lupaustenanto tapahtuu Helsingissä, pyhän messun yhteydessä Pyhän Henrikin katedraalissa.

* * *

Br. Gregorius Pehrman O.P.

will give solemn vows in the Order of Preachers on Sunday, August 27th at 15h30. The profession will take place in Helsinki, at the Holy Mass celebrated in St Henry's Cathedral.

Kuva/illustration: Maurice Denis, *Le Christ vert* (1890)

Pyhän Franciscuksen päivät Raumalla 6.-8.10.2023 PYHÄN RISTIN KIRKKO. VAPAA PÄÄSY!

PERJANTAI 6.10. FRIDAY

Kello 18.00 Fransiskaaniweljet Italiasta (OFM. Conv.) kertovat työstään, Franciscus talo/Talli. Vesper / Franciscan Brothers talk about their work. Vespers.

LAUANTAI 7.10. SATURDAY

Kello 14.00 Clock Luento *Pax et bonum -tervehdys* TT Pauli Annala, Vanha Opisto, Vähäkoulukatu 8 / Lecture *Pax et bonum greeting*, Old School.

Kello 15.00 Luento *Bergenin fransiskaanit*, TT Virpi Mäkinen, Vanha Opisto Vähäkoulukatu 8 / Lecture *Bergen Franciscans*, Old School.

Kello 16.00 Kahvitauko ja Pyhän Ristin kirkon esittely / Pause for coffee, snack, or visit the Church of the Holy Cross with a guide.

Kello 17.00 Luento, italialaisen fransiskaaniweljen luento, Vanha Opisto, Vähäkoulukatu 8 / Lecture, franciscan professor on current topic, Old School, Vähäkoulukatu 8.

Kello 18.30 Katolinen messu Pyhän Ristin kirkossa, Luostarinkatu 1 / Catholic Mass in the Church of the Holy Cross, Luostarinkatu 1.

Kello 19.30 Iltatee seurakuntatalolla, keskustelua *Franciscuksen muisto Raumalla* kappalaisen Riitta Granrothin johdolla /

Kello 20.30 Kompletorio seurakuntatalolla / Complementary at the Parish Hall, Luostarinkatu 1.

SUNNUNTAI 8.10. SUNDAY

Kello 10.00 Luterilainen messu, fransiskaaniwelji saarnaa, Pyhän Ristin kirkko / Lutheran mass, a Franciscan brother preaches, Church of the Holy Cross.

Kello 11.45 Keittolounas seurakuntatalolla 7€ / Soup lunch in the Parish Hall, Luostarinkatu 1.

Kello 12.15 OFS, TSSF ja Franciscus Sällskapet i Finland r.f. esittäytyvät. Kiitoskahvit / will present themselves, followed by closing refreshments.

Lisätietoja | More information: Risto Mantovani OFS, puh./tel. 050 5856513, e-mail: mantovani.risto@gmail.com

FRANSISKAANIMAALLIKOT
 ORDO FRANCISCANUS SAECULARIS

RAUMAN
 SEURAKUNTA

Kirkon suloisesti kaikuva ääni – psalmit

21.8.: Pyhän paavi Pius X:n
muistopäivän lukupalveluksesta.

TOINEN LUKUKAPPALE

Jumalan Hengen innoituksesta syntyneet psalmit, jotka on koottu pyhiin kirjoituksiin, ovat kirkon alkuajoista lähtien kyenneet ihmeellisellä tavalla vaalimaan uskoviehurskautta, kun nämä alati ovat uhranneet Jumalalle kiitosuhria, niiden huulten hedelmää, jotka tunnustavat hänen nimeään. Jo vanhan liiton laista omaksutun käytännön mukaisesti psalmeilla on ollut merkittävä osuus pyhässä liturgiassa ja hetkipalveluksessa. Kuten Basileios lausui, niistä on syntynyt “kirkon oma ääni”, ja edeltajamme Urbanus VIII on sanonut, että psalmien laulaminen on “niiden hymnien tytär, joita lauletaan lakkaamatta Jumalan ja Karitsan valtaistuimen edessä”. Athanasiosen mukaan psalmilaulu opettaa ihmisiä, varsinkin jumalanpalvelukseen vihittyjä, “millä tavalla heidän tulee ylistää Jumalaa ja millä sanoilla häntä pitää soveliaasti tunnustaa”. Augustinus sanoo tästä kauniisti: “Jotta ihminen kiittäisi Jumalaa oikealla tavalla, Jumala on itse ylistänyt itseään. Ja koska Jumala näki hyväksi ylistää itseään, siitä ihminen saa tietää, millä tavalla häntä ylistää.”

Tämän lisäksi psalmeissa on ihmeellinen voima, joka herättää sieluissa pyrkimyksen kaikkiin hyveisiin. “Kaikki pyhät kirjoitukset, sekä Vanha että Uusi testamentti, ovat jumalallisesta innoituksesta syntyneet ja hyödyllisiä opetukselle, niin kuin on kirjoitettu. Mutta erityisesti psalmien kirja on kuin paratiisi, joka sisältää itsessään kaikkien muiden kirjojen hedelmät, esittää ne lauluina ja tuottaa niitä laulettaessa lisäksi omia hedelmiä.” Näin Athanasios on sanonut, ja hän lisää vielä: “Mielestäni psalmit ovat laulajalle kuin peili, josta hän voi tarkastella itseään ja oman sielunsa liikkeitä, ja näin liikuttuneena laulaa niitä.” Siksi Augustinus lausuu Tunnustuksissaan: “Miten paljon itkinkään laulaessani sinun hymnejäsi ja laulujasi, syvästi liikuttuneena sinun kirkkosi suloisesti kaikuvista äänistä! Nämä äänet virtasivat korviini, totuus vuosi sydämeeni ja nostatti siellä rakkauden tunteita, niin että kyöneleet valuivat vuolaina, ja minun oli hyvä olla niiden kanssa.”

Ja todellakin, ketä eivät ne monet psalmien kohdat liikuttaisi, joissa julistetaan niin syvästi Jumalan suunnatonta valtasuuruutta, hänen

Pyhä Pius X

kaikkivaltiuuttaan, sanoin kuvaamatonta vanhurskauttaan, hyvyttään, laupeuttaan ja kaikkia muita äärettömiä ylistyksiään? Ketä ne eivät innoittaisi samalla tavalla kiittämään Jumalaa hänen siunauksistaan, rukoilemaan nöyrästi ja luottavasti tulevia lahjoja, tai pyytämään katuvin mielin syntien anteeksiantoa? Kenessä psalmien huolellisesti hahmoteltu kuva Vapahtajastamme Kristuksesta ei sytyttäisi rakkauden tulta? Augustinuksen mukaan ”hänen äänensä kuuluu kaikissa psalmeissa ylistäen tai valittaen, iloiten toivossa tai huokaillen nykyhetkessä”.

(Pyhän paavi Pius X:n apostolisesta konstituutiosta *Divino afflatu*)

Responsorium

1. Tess. 2:4,3

E: Koska Jumala on katsonut meidät kelvollisiksi julistamaan evankeliumia.

K: Me emme pyri olemaan mieliksi ihmisille, vaan Jumalalle.

E: Meidän saarnamme ei ole peräisin harhaajatuksista, ei epäpuhtaasta mielestä eikä vilpillisistä aikeista.

K: Me emme pyri olemaan mieliksi ihmisille, vaan Jumalalle.